

Etický kodex sportovního novináře

Preambule

Sportovní žurnalistika je profesí založenou na svobodě projevu a právu veřejnosti na pravdivé a nezkreslené informace. Tento kodex stanoví základní etické zásady a profesní standardy, které jsou závazné pro všechny sportovní novináře bez ohledu na způsob a formu šíření informací. Jejich dodržování přispívá k udržení a posílení důvěryhodnosti, integrity a dobrého jména jak samotných novinářů, tak celé profese. Cílem kodexu je sladit práva a svobody novinářů s právy a svobodami občanů a jasně vymezit odpovědnost novinářů za jejich činnost. Tento kodex je závazný pro všechny členy Klubu sportovních novinářů (KSN) a jeho hrubé či soustavné porušování může vést k vyloučení z KSN.

Článek 1: Základní principy

1. **Právo veřejnosti na informace:** Sportovní novinář uznává nezadatelné právo veřejnosti na včasné, pravdivé, úplné a nezkreslené informace. Svou činností toto právo naplňuje a nese za něj plnou odpovědnost.
2. **Svoboda projevu a nezávislost:** Sportovní novinář hájí svobodu tisku a svobodu projevu. Svoji činnost vykonává nezávisle na jakémkoli politickém, ekonomickém, ideologickém, náboženském či jiném nátlaku.
3. **Profesionální důstojnost:** Sportovní novinář přijímá pouze takové úkoly, které jsou v souladu s důstojností jeho profese.
4. **Dodržování zákonů:** Novinář je povinen dodržovat právní řád země, ve které působí, a to včetně zákonů týkajících se médií, autorského práva, ochrany osobních údajů a trestního zákoníku.

Článek 2: Přesnost, pravdivost a spolehlivost

1. **Ověřování informací:** Novinář je povinen zveřejňovat pouze informace, jejichž původ je znám, nebo které byly důsledně ověřeny. V opačném případě musí být informace doprovázeny nezbytnými výhradami.
2. **Rozdíl mezi faktem a názorem:** Novinář musí dbát na jasné rozlišování mezi ověřenými fakty a osobními názory, komentáři nebo domněnkami.
3. **Rychlé opravy:** Jakákoli uveřejněná informace, která se následně ukáže jako nepřesná nebo zavádějící, musí být opravena rychle, výrazně a s náležitou omluvou.

4. **Zákaz dezinterpretace:** Novinář nesmí zamlčovat podstatná fakta, překrucovat dokumenty nebo vědomě šířit lži a neprokázaná obvinění.

Článek 3: Poctivost a zákaz střetu zájmů

1. **Střet zájmů:** Novinář se musí vyvarovat jakéhokoli střetu zájmů. Střetem zájmů je situace, kdy má novinář osobní, finanční nebo jiné zájmy, které by mohly ohrozit nebo ovlivnit jeho nezávislost a objektivitu při výkonu profese.
2. **Nepřijímání výhod:** Novinář nesmí přijímat peníze, dary ani jakékoli jiné výhody za zveřejnění nebo naopak zatajení informace.
3. **PR články:** V případě, že se novinář podílí na PR či komerčním sdělení, musí být zřetelně označeno, že se o takové sdělení jedná.
4. **Zneužití informací:** Novinář nesmí zneužít informací získaných při výkonu povolání k osobnímu prospěchu dříve, než jsou tyto informace zveřejněny.
5. **Nezákonné postupy:** Novinář nesmí používat nezákonné prostředky k získání informací, fotografií, záznamů nebo dokumentů.

Článek 4: Zákaz diskriminace a respekt k osobám

1. **Rovnost a nediskriminace:** Sportovní novinář nesmí diskriminovat jednotlivce nebo skupiny na základě rasy, pohlaví, etnického původu, náboženství, věku, sexuální orientace, zdravotního postižení nebo jakéhokoli jiného důvodu nesouvisejícího s jejich výkonem nebo profesní kvalifikací.
2. **Respekt k soukromí:** Novinář respektuje soukromí jednotlivců, zejména dětí a osob, které nemohou plně posoudit důsledky svých výroků.
3. **Důstojnost obětí:** Při zpravodajství o tragických událostech je povinen zachovávat úctu a respekt k obětem a pozůstalým.
4. **Presumpce nevinny:** Novinář je povinen přísně dodržovat zásadu presumpce nevinny.
5. **Fair play:** Novinář hájí a sám dodržuje zásady fair play, a to jak ve vztahu ke sportu, tak v profesionálním chování ke kolegům, sportovcům a respondentům.

Článek 5: Hájení práv novinářů a vzájemná podpora

1. **Hájení svobody projevu:** Novinář aktivně hájí svobodu tisku a právo veřejnosti na informace. Odsuzuje jakékoli formy cenzury, zastrasování nebo obtěžování novinářů.
2. **Solidarita a podpora:** Novináři by si měli vzájemně projevovat solidaritu a podporu, zejména v případech, kdy jsou práva jejich kolegů potlačována nebo ohrožována.
3. **Ochrana před útoky:** Novináři mají právo na bezpečné výkonné pracovní prostředí bez fyzických, psychických nebo profesních útoků.

Článek 6: Ochrana zdrojů a autorská práva

1. **Důvěrnost zdrojů:** Novinář má právo a povinnost chránit identitu svých informačních zdrojů, pokud si přejí zůstat v anonymitě.
2. **Dodržování autorského zákona:** Při reprodukci textů, fotografií, zvukových nebo obrazových záznamů musí novinář vždy dodržovat autorský zákon a citovat původní zdroj.
3. **Respektování embarga:** Novinář je povinen plně respektovat zpravodajská embarga a omezení stanovená tiskovými agenturami případně pořadateli akcí.

Článek 7: Profesionální chování a odpovědnost

1. **Osobní odpovědnost:** Novinář nese osobní odpovědnost za veškerý obsah, který zveřejní.
2. **Spolupráce:** Novinář je povinen spolupracovat s etickou komisí KSN a výborem KSN při prošetřování možných přestupků proti tomuto kodexu.
3. **Slušné vystupování:** Novinář dbá na slušné a korektní vystupování, které odpovídá významu akce a udržuje dobrou pověst profese (např. vhodným oblečením a oslovením).

Článek 8: Umělá inteligence a digitální technologie

1. **Etické využívání technologií:** Digitální nástroje včetně umělé inteligence (AI) mohou sloužit ke zlepšení efektivity žurnalistiky. Novinář je však povinen využívat tyto technologie eticky a odpovědně.
2. **Dodržování zásad:** I při použití pokročilých technologií zůstávají v platnosti všechny zásady tohoto kodexu, zejména povinnost zajistit přesnost, pravdivost, ochranu autorských práv a předcházení dezinformacím a plagiátorství.

Článek 9: Závěrečná ustanovení

Porušení ustanovení tohoto etického kodexu může být předmětem prošetření etickou komisí KSN a může vést k udělení kázeňských opatření v souladu s vnitřními předpisy.